

Motion till riksdagen

1989/90:Fi45

av Carl Bildt m.fl. (m)

med anledning av prop. 1989/90:114 om vissa ekonomisk-politiska åtgärder, m.m.

Innehåll

1. Sammanfattning	12
2. Bakgrunden	12
2.1 Den ofullständiga finansplanen	12
2.2 Det ursprungliga krispaketet	13
3. Den nygamla regeringens ekonomiska politik	14
3.1 Bedömningen av läget	14
3.2 Ekonomisk-politiska riktlinjer	14
3.3 Stabiliserande åtgärder	15
3.3.1 Statlig inkomstpolitik	15
3.3.2 Pris- och hyresstopp	16
3.4 Efterfrågebegränsande åtgärder	16
3.4.1 Investeringskatt och byggreglering	16
3.4.2 Alkohol- och tobaksskatterna	17
3.5 Utbudsfrämjande åtgärder	17
3.5.1 Arbetsgivarperiod i sjukförsäkringen	17
3.5.2 Annan stimulans av arbetsutbudet	18
3.6 Strukturella åtgärder	18
3.6.1 Skatteomläggningen	18
3.6.2 Kommunalt skattestopp	19
3.6.3 Infrastrukturen	19
3.6.4 Insatser på miljöområdet	19
4. Det moderata alternativet	20
5. Hemställan	20

1. Sammanfattning

Regeringen ansluter sig i propositionen till den av moderata samlingspartiet redan tidigare framförda bedömningen att Sveriges ekonomi är i ett sämre skick än vad som kom till uttryck i finansplanen. Lönestegringen 1990 kan nu väntas överstiga 10 %. Runt samma siffra hamnar inflationen. Det beräknade underskottet i bytesbalansen får justeras upp från 38 till ca 50 miljarder kronor innevarande år och till ca 70 miljarder nästa år. Den nyligen inträffade fördubblingen av räntemarginalen till euromarknaden – nu ca 6 procentenheter – vittnar om den misstro som utomlands föreligger mot den svenska ekonomin och dem som är satta att sköta den.

De målsättningar som regeringen anger i propositionen låter i och för sig bra, men avståndet blir sedan stort till de åtgärder som faktiskt föreslås. Det rör sig mest om rester av ett redan från början föga ändamålsenligt krispaket. Det ursprungligen föreslagna lönestoppet med strejkförbud ersätts av en "riksmedlare", vars uppgift är omöjlig. Åtstramningseffekten blir begränsad. Visserligen höjs vissa skatter, men å andra sidan medför prisstoppet en temporär ökning av konsumtionsutrymmet. Generellt sett kommer skattehöjningar och regleringar först, medan vissa svagt utbudsförämjande åtgärder sätts in med fördröjning. De strukturella åtgärderna är otillräckliga i den mån de inte är irrelevanta.

Moderata samlingspartiet avstyrker en förlängning av pris- och hyresstoppet samt föreslår en förändring i skatteförslaget rörande dryckes- och tobaksvaror avseende beskattningen av starköl.

Till skillnad från regeringen redovisade moderata samlingspartiet på utsatt tid sitt ekonomisk-politiska program i en partimotion, där föreslagna åtgärder för att möta krisen är att sänka skattetrycket, dämpa kostnadsökningarna, spara i bidragssystemen, säkra valutapolitiken, stimulera sparatet och i övrigt främja tillväxten genom att undanröja osäkerheten om energi- och Europapolitiken.

2. Bakgrunden

2.1 Den ofullständiga finansplanen

Regeringens förslag till statsbudget, som enligt riksdagsordningen skall läggas fram för riksdagen senast den 10 januari, var i år ovanligt preliminärt. Ett mycket stort antal anslag hade "stjärnmärkts", vilket betyder att förslaget kommer först senare i särpropositioner. Hänsyn härtill skulle i princip ha tagits i posten "Beräknat tillkommande utgiftsbehov, netto", men vad som dolde sig bakom dess 8 miljarder kronor avslöjades inte.

Som om detta inte räckte medgav finansministern själv i ett intervjuuttalande att budgetförslaget var ofullständigt. I finansplanen angavs som motiv att regeringen fram till mitten av februari ville överlägga med arbetsmarknadens parter i syfte att bryta den alltför höga löneökningstakten. Först därefter

ter kunde den "ta ställning till i vilken utsträckning den ekonomiska politiken måste skärpas ytterligare".

Denna uppläggningskritiserades i motion 1989/90:Fi204 Den ekonomiska politiken av Carl Bildt m.fl. (m). Förfaringsättet sades där ligga i linje med tendensen under senare år att finansplanen blir allt tunnare, att antalet särpropositioner med budgetkonsekvenser växer och att kompletteringspropositionen i slutet av april sväller över alla bräddar med förslag av både ekonomisk och annan innebörd. Vi påtalade också att ju senare finanspolitiska åtgärdsåtgärder presenteras, desto troligare blir det att de utgörs av skattehöjningar och inte av besparingar på utgiftssidan, eftersom de senare tar längre tid att genomföra.

Vi vidhåller vårt yrkande i nämnda motion att riksdagen bör understryka för regeringen att för budgetprocessen uppställda regler skall följas. Riksdagens arbete med budgetförslaget blir nu ännu mer försenat än vad som tidigare kunde förutses. Finansdebatten torde inte kunna genomföras förrän några dagar innan regeringen skall avlämna sin kompletteringsproposition. Den nu aktuella prop. 114, som utgör ett andra försök till den utlovade kompletteringen av den ekonomiska politiken, innehåller dessutom få färdiga förslag, och i ett stort antal avseenden skjuts bedömningar och ställningstaganden fram till kompletteringspropositionen.

2.2 Det ursprungliga krispaketet

Som vi förutsåg i motion Fi204 blev Haga-överläggningarna om lönerna för 1990 och 1991 ett misslyckande. Lönebildningen är en form av prisbildning på en i huvudsak fri marknad och bestäms således av utbudet och efterfrågan på arbetskraft. Det ligger helt enkelt inte i de centrala avtalsparternas makt att slutligt råda över lönesättningen, vilket betyder att frågor som rör förhandlingssystem och avtalskonstruktioner är av underordnad betydelse. Avgörande för löneutvecklingen är i stället läget på arbetsmarknaden och – särskilt i högskattelandet Sverige – den förda skattepolitiken.

Efter Haga-överläggningarnas sammanbrott presenterade regeringen den 8 februari ett krispaket. Det innehöll för åren 1990 och 1991 lönestopp med strejkbud, pris- och hyresstopp och utdelningsstopp samt för 1991 kommunalt skattestopp. Vidare föreslogs införandet av en arbetsgivarperiod på 14 dagar i sjukförsäkringen samt investeringsskatt och andra regleringar inom byggsektorn.

Moderata samlingspartiet ställde sig avvisande till flertalet av de föreslagna åtgärderna. Regeringen, som förklarade att paketet var odelbart, ställde kabinetsfråga på förslaget om lönestopp. Efter det att voteringen slutat i nederlag, begärde statsministern entledigande hos talmannen. Finansminister Kjell-Olof Feldt lämnade kort därefter sin post. Efter en dryg vecka utsågs Ingvar Carlsson på nytt till regeringsbildare för en rent socialdemokratisk ministär.

Den regeringsförklaring som framlades den 7 mars var praktiskt taget fri från nyheter. Som särskilt anmärkningsvärt framstod detta inom den ekonomiska politiken, som ju ändå hade framkallat regeringens avgång. Dock hade regeringen övergett det lönestopp som tre veckor tidigare hade förkla-

rats vara nödvändigt för fortsatt regering. Återkomsten av i stort sett samma regering med resterna av det gamla krispaketet förstärker intrycket av att hela regeringskrisen var till för att låta Kjell-Olof Feldt avgå från finansministerposten utan att det så tydligt skulle framstå som en protest mot den förda politiken.

Mot. 1989/90
Fi45

3. Den nygamla regeringens ekonomiska politik

3.1 Bedömningen av läget

I proposition 114 anför den nye finansministern Allan Larsson att den ekonomiska situationen har försämrats under de senaste månaderna. Även utsikterna för den svenska ekonomins utveckling betecknas som försämrade i förhållande till vad som redovisades i finansplanen 1990. Om inget görs stiger, enligt propositionen, bytesbalansens underskott till en mycket hög nivå redan under innevarande år.

Regeringen bekräftar därmed de bedömningar som gjordes i januari i den moderata partimotionen Fi204. Anmärkningsvärt nog redovisar emellertid finansministern inga siffermässiga preciseringar av sina dystra förutsägelser, utan även dessa får anstå till kompletteringspropositionen.

Enligt vår mening måste man nu räkna med att lönekostnaderna stiger med över 10 % 1990. Konsumentpriserna har under årets två första månader ökat med 3,7 %, varav till följd av skatteomläggningen 0,9 procentenheter, och på årsbasis är inflationstakten nu nära 9 %. Med hänsyn till bl.a. de fördyringar som därutöver redan inträffat den 1 mars kan konstateras att löneavtalens prisklausul på 4 % i praktiken redan har brutits igenom.

Enligt statens pris- och konkurrensverk (SPK) stiger prisnivån i mars med 2 % bara som en följd av skatteomläggningens finansiering. Inflationstakten på årsbasis gör ett nytt ryck uppåt till över 10 %, vilket är mer än dubbelt så mycket som hos våra åtta viktigaste handelspartner. Mot denna bakgrund kan prisstegringen under året väntas bli ca 10 %, alldeles oavsett hur länge "prisstoppet" bibehålls.

Utifrån dessa förutsättningar måste det förutsedda underskottet i bytesbalansen justeras upp från 38 till ca 50 miljarder kronor i år och från drygt 50 till ca 70 miljarder kronor nästa år. Vid sidan av bytesunderskottet förekommer en kraftig, tyvärr enkelriktad, kapitalström som betalning för investeringar i företag, fastigheter och aktier utomlands. För att få till stånd erforderlig utlandsupplåning krävs nu en ränteskillnad till euromarknaden på ca 6 %enheter, vilket vittnar om den misstro som den internationella kapitalmarknaden hyser mot Sveriges ekonomiska utveckling.

3.2 Ekonomisk-politiska riktlinjer

Den nye finansministern upprepar uttalandet från finansplanen att det centrala stabiliseringspolitiska problemet i dag är inflationen. Överhettningen skall minskas med en stram ekonomisk politik. Finanspolitiken bör ges en ökad tyngd och därigenom avlasta penningpolitiken, som anges ha fått bära

en alltför stor del av den stabiliseringspolitiska bördan under senare tid. Det sägs också att den ekonomiska politiken bör innehålla så mycket utbudspolitik som möjligt och så mycket efterfrågedämpande åtgärder som nödvändigt.

Som allmänna målsättningar låter detta i och för sig bra. Men avståndet blir sedan stort till de åtgärder som faktiskt föreslås. Regeringen förklarar inte hur inflationen kan bekämpas med skatthöjningar som driver upp priserna. Den motiverar inte hur ett prisstopp, om det nu får någon effekt, kan verka efterfrågedämpande. Och inget försök görs att förena talet om utbudspolitik med de ytterligare regleringar som föreslås för t.ex. byggsektorn.

Allvarligast är dock avsaknaden av besked om hur den finanspolitiska åtstramningen skall genomföras. Den kan i princip ta sig formen av besparingar på statsbudgetens utgiftssida eller skatthöjningar. Regeringens planer kommer enligt propositionen att konkretiseras först i kompletteringspropositionen. Men därmed har beskedet i realiteten redan lämnats. I slutet av april är det i flertalet fall i praktiken för sent att föreslå utgiftsminskningar för nästa budgetår. Olycksbådande är också att finansministern på förfrågan vägrat att utesluta skatthöjningar som instrument i finanspolitiken. Det redan rekordhårda skattetrycket kan därmed väntas stiga även nästa år.

3.3 Stabiliserande åtgärder

3.3.1 Statlig inkomstpolitik

I det ursprungliga krispaketet angavs ett lönestopp med strejkförbud vara ett för fortsatt regerande oundgängligt inslag. Det skulle ha inneburit en total statlig reglering av alla löner och andra kontanta ersättningar i anställningsförhållanden i närmare två år. Förslaget avvisades av riksdagsmajoriteten, och regeringen avgick.

I den nu aktuella propositionen har lönestoppet ersatts med en särskild förhandlare, som i tidigare pressmeddelanden kallats riksförlikningsman eller riksmädlare. Dennes uppgift är att till i början av april medverka till en uppgörelse mellan avtalsparterna, vilken ger ett lågt utfall av avtalens prislaus för 1990 och löneförhandlingarna för 1991.

Uppdraget avseende 1990 är omöjligt. Pristaket har som nämnts redan i praktiken brutits igenom. Skilda fackliga organisationer är för närvarande i färd med att formulera sina yrkanden i kommande kompensationsförhandlingar. Vid sidan härav förekommer stora påslag i den pågående lokala lönebildningen. Lönestegringen kan, som framgått av det föregående, beräknas överträffa 10 % i år.

Att i april fastställa lönerna för 1991 är om möjligt ännu mer omöjligt. Löner bestäms inte runt ett bord av centrala förhandlare. Lönebildningen är en kontinuerlig process, där de höjningar som hålls borta ur eventuella centrala avtal kommer fram på det lokala planet i form av löneglidning. Avgörande för ökningstakten är i första hand arbetsmarknadsläget och den förda skattepolitiken. Visserligen kan en viss avmattning i efterfrågan på arbetskraft förutses, men skatteomläggningens totalfinansiering och formerna här för verkar uppdrivande på löneökningstakten. Med nu aktuella tendenser lär den i alla fall inte sjunka under 8 % 1991.

Den variant av statlig inkomspolitik som nu provas ter sig så mycket mera malplacerad som regeringen i propositionen erkänner lönebildningens beroende av arbetsmarknadsläget och dessutom tilldelar arbetsmarknadens parter det fulla ansvaret för löneförhandlingarna. På samma grunder som tidigare redovisats i partimotioner under året avvisar moderata samlingspartiet tanken på statlig inkomspolitik.

3.3.2 Pris- och hyresstopp

Ett av de få konkreta förslag som läggs fram i propositionen gäller en förlängning av det pris- och hyresstopp som infördes i samband med det ursprungliga krispaketet den 8 februari. Redan då framstod åtgärden som anmärkningsvärd av flera skäl. Såväl vetenskaplig expertis som praktisk erfarenhet vittnar entydigt om att prisreglerande åtgärder i en marknadsekonomi är verkningslösa, annat än möjligen på mycket kort sikt, och dessutom skadliga. Såväl statsministern som dåvarande finansministern hade tidigare under året gett prov på denna insikt. När prisregleringslagen reformerades förra hösten hade det dessutom gjorts klart att den var avsedd att ha i beredskap för rena undantagsfall. Att då gå in för en total politisk reglering av priser och hyror i nära två år framstår inte som särskilt logiskt eller ändamålsenligt.

Ingreppet ter sig alldeles särskilt anmärkningsvärt av det skälet att en betydande del av prisstegringen beror på politiska beslut, bl. a. i samband med den pågående skatteomläggningen. Den 1 mars steg således priser och hyror kraftigt till följd av höjda energiskatter. Hela pris- och hyresstoppet framstår som ett dåligt skämt, när regeringen själv gång på gång skjuter håll i det med nya skattehöjningar.

Regeringen vidhåller i alla fall inte att regleringen skall gälla till 1991 års utgång. Dess varaktighet görs i propositionen beroende av löneutvecklingen för 1990 och 1991. Men det är oklart vari sambandet består. Om prisstoppet till äventyrs får någon verkan ökar ju utrymmet för konsumtion, och effekten blir raka motsatsen till efterfrågedämpande!

En annan faktor som bestämmer prisstoppets längd är enligt regeringen utgången av redan påbörjade överläggningar med näringslivet i syfte att få till stånd sådana insatser att förväntningarna om fortsatt hög inflation kan brytas. Enligt moderata samlingspartiets mening står det emellertid klart att alla försök att prata ned prisstegringen är meningslösa. En effektiv kamp mot inflationen kan endast föras med hjälp av en ekonomisk politik som siktar till sänkt skattetryck, minskade offentliga utgifter och avreglering.

Moderata samlingspartiet yrkar avslag på regeringens förslag till förordning (1990:23) om tillämpning av prisregleringslagen (1989:978).

3.4 Efterfrågebegränsande åtgärder

3.4.1 Investeringskatt och byggreglering

I propositionen erinras om förslagen att vidga och höja investeringskatten på oprioriterade byggnadsarbeten samt att skärpa byggregleringen. Moderata samlingspartiet har avvisat dessa förslag i motion 1989/90:Fi30 av Bo

Lundgren m.fl. Här skall endast erinras om att de går helt på tvärs med den nye finansministerns tal om att satsa på utbudsfrämjande åtgärder. Efter den debatt som varit står det dessutom alldeles klart att de som tjänar på ingreppen är fastighetsägare med befintliga kommersiella lokaler. medan det blir mera ont om jobb för byggnadsarbetarna. Något ökat bostadsbyggande kommer inte till stånd, och det skulle ju för övrigt vara egendomligt med hänsyn till den strävan att fördyra boendet som kommer till uttryck i finansieringen av skatteomläggningen.

3.4.2 Alkohol- och tobaksskatterna

En nyttillkommen åtgärd, som inte fanns i det ursprungliga krispaketet, är förslaget att höja skatten på spritdrycker, vin, starköl och öl samt tobak med ca 5 %. Det syfte som anges i propositionen är i första hand att dämpa efterfrågan. I andra hand anförs också alkohol- och hälsopolitiska skäl.

Som åtstrammingsåtgärd är förslaget behäftat med den nackdelen att det verkar prisuppdrivande. Ytterligare ett håll skjuts i prisstoppet. Det går naturligtvis inte att bekämpa inflationen med prishöjningar.

Det föreligger emellertid bred enighet om att av alkohol- och hälsopolitiska skäl med hjälp av skatteförändringar låta priset på dryckes- och tobaksvaror öka så att det i stort sett följer konsumentprisindex. Även om det förefaller något egenartat att sådana motiv skulle ha gjort sig gällande med särskild skärpa efter presentationen av det ursprungliga krispaketet kan vi ändå ställa oss bakom de föreslagna höjningarna vad avser spritdrycker, vin, öl och tobak. Förslaget om en höjning av skatten på starköl bör emellertid kompletteras med att en ny skatteklass för ett svagare starköl införs.

Riksdagen har i bred enighet fastslagit att den totala alkoholkonsumtionen måste nedbringas och att en övergång till svagare alkoholdrycker bör främjas. Om en ny skatteklass för ett svagare starköl införs är det mycket sannolikt att förhållandevis många tidigare starkölskonsumenter på grund av prisskillnaden övergår till det svagare starkölet. Därmed minskar den totala alkoholkonsumtionen.

Detta svagare starköl – vilket liksom övrigt starköl endast skall försälas på Systembolaget – bör definieras som en maltdryck med högst 3,6 procents alkoholhalt. Skattesatsen bör sättas till 7,50 kr. per liter.

Det bör ankomma på vederbörande utskott att utforma erforderlig lagtext.

3.5 Utbudsfrämjande åtgärder

3.5.1 Arbetsgivarperiod i sjukförsäkringen

Regeringen återkommer i propositionen till sin avsikt att förelägga riksdagen förslag om lagfäst sjuklön från den 1 januari 1991. Grundtanken överensstämmer med det förslag till arbetsgivarperiod i sjukförsäkringen som moderata samlingspartiet lagt fram i motion 1989/90:Sf259 av Carl Bildt m.fl. Syftet är att motverka den höga frånvaron och därmed få till stånd ett ökat utbud av arbetskraft.

Sjukförsäkringens utgifter beräknas som en följd av förändringen minska

med ca 16 miljarder kronor, motsvarande 2,5 %enheter av sjukförsäkringsavgiften. Regeringen avser emellertid inte att sänka den sistnämnda med mer än 1 %enhet eller drygt 6 miljarder kronor. Återstående 1,5 %enheter kan därefter sägas få karaktären av en löneskatt. Den samlade effekten för arbetsgivarna blir en kostnadsökning, som uppenbarligen motverkar strävandena att hålla nere arbetskraftskostnader och priser.

Dessutom föreligger det risk att arbetsgivarna skall få betala socialförsäkringsavgifter på sjuklönen. I så fall tillkommer det 7 miljarder kronor i kostnadsökning. Merbelastningen skulle i så fall bli 17 miljarder kronor ett år, då det ursprungligen hette att skatteomläggningen bara skulle betyda en omfördelning och inte någon ökning av skatteuttaget. Tillsammans med den i det föregående förutsedda lönestegringen 1991 på minst 8 % skulle detta betyda att den totala ökningen av arbetskraftskostnaderna i likhet med innevarande år överskrider 10 %, vilket ytterligare allvarligt skulle försämra den svenska ekonomins konkurrenskraft.

Moderata samlingspartiet vidhåller sitt förslag till reform av sjukförsäkringen.

3.5.2 Annan stimulans av arbetsutbudet

Enligt propositionen skall alla anställda få rätt att arbeta till 67 års ålder. Moderata samlingspartiet ser det som önskvärt med en flexibel pensionsålder och tillstyrker detta. Skall den föreslagna valfriheten komma att utnyttjas i nämnvärd utsträckning, måste även egenföretagare slippa avtrappning av det extra avdraget vid beskattningen liksom av det kommunala bostadstillägget vid förvärvsarbete. Den i en lagrådsremiss föreslagna löneskatten på 21,5 % på pensionärernas arbetsinkomster bör vidare inte införas.

Fasthållandet vid löftena om en sjätte semestervecka och förlängd föräldraförsäkring måste naturligtvis verka hämmande på arbetsutbudet. Närmast skrattretande blir i sammanhanget förslaget att samtidigt "införa rätt för anställda att skjuta på semestern eller arbeta med full betalning utöver semesterlönen under den femte och sjätte semesterveckan". Redan i dag föreligger det naturligtvis en rätt att arbeta under semestern. Ofta har arbetsgivaren inget emot att den anställde inte tar ut sin semester, och denne tillerkänns då semesterlön utöver den vanliga ersättningen. Men självklart kan inte arbetstagaren tilldelas en rätt att arbeta hos den ordinarie arbetsgivaren under en semesterperiod då företaget hålls stängt eller det eljest föreligger arbetsbrist.

3.6 Strukturella åtgärder

3.6.1 Skatteomläggningen

Stora förhoppningar knyts i propositionen till skatteomläggningens välsignelsebringande effekter. Givetvis är det bra att de höga marginalskatterna sänks. Men detta motverkas av den valda finansieringen, där skatterna skärps lika mycket på bl.a. konsumtion, sparande och företagande. De förslag som behandlats i det föregående – höjda alkohol- och tobaksskatter samt omvandling från socialförsäkringsavgift till löneskatt – kommer att medverka till att skattetrycket ökar även nästa år.

Moderata samlingspartiet vill i detta sammanhang särskilt framhålla risken med att skatten på kapital enligt den nyligen avgivna lagrådsremissen skall höjas med mer än 30 miljarder kronor. Utredningens förslag till kapitalbeskattning baserades på förutsättningen att inflationen skulle vara 4 % och räntan 7 %. Under sådana omständigheter kunde man räkna med en visserligen obetydlig men ändå positiv real avkastning efter skatt. Vid högre inflations- och räntenivåer skulle avkastningen dock bli negativ. Nu är inflationen 10 % och räntan 14 %, och en nertagning till 4 resp. 7 % kan väntas ta åtskillig tid. Ett fasthållande vid det liggande förslaget till kapitalbeskattning kan då väntas påskynda den pågående utflyttningen av svenska investeringar till utlandet.

3.6.2 Kommunalt skattestopp

Moderata samlingspartiet har sedan länge och senast i motion 1989/90:Fi306 av Lars Tobisson m.fl. förordat införandet av ett kommunalt skattestopp. Inför risken att de planerade marginalskattesänkningarna skulle urholkas genom höjningar av den kommunala utdebiteringen planerar regeringen nu att föreslå begränsningar i kommunernas rätt att höja skatten för 1991.

Ett kommunalt skattestopp, vars verkan inskränks till ett enda år, kan lätt kringgås genom upplåning och en desto större höjning påföljande år. Vi vidhåller vårt förslag.

3.6.3 Infrastrukturen

I propositionen erinras om de förslag beträffande infrastrukturen som nyligen lagts fram i proposition 1989/90:88 om näringspolitiken. Moderata samlingspartiet instämmer i att betydande satsningar är nödvändiga på detta område. Exempelvis vore det angeläget att snabbt komma i gång med byggandet av en bro över Öresund. Men för detta krävs det inte inrättandet av en infrastrukturfond på 5 miljarder kronor, till vilken medlen skall hämtas från den uteblivna kompensationen till arbetsgivarna för sjuklönen (tydligen endast första året, eftersom det rör sig om en engångssatsning). Finansieringen av lönsamma investeringar i infrastrukturen bör i ökad utsträckning ske genom upplåning på kapitalmarknaden. Därutöver kan det vara lämpligt att utnyttja medel som frigörs vid privatisering av statliga företag och andra tillgångar.

3.6.4 Insatser på miljöområdet

Enligt propositionen skall den tidigare beslutade skärpningen av avgaskraven för tunga fordon tidigareläggas från 1994 till 1993. Dessutom skall den 1 januari 1992 införas en miljöavgift på utsläpp av kväveoxider från stora förbränningsanläggningar för energiproduktion.

Hur angelägna dessa åtgärder än må vara från miljöpolitisk synpunkt kan de enligt moderata samlingspartiets mening inte väntas få någon positiv effekt på vare sig den akuta krisen eller den ekonomiska utvecklingen i ett något längre perspektiv.

4. Det moderata alternativet

Mot. 1989/90

Fi45

Till skillnad från regeringen har moderata samlingspartiet på utsatt tid redovisat sitt ekonomisk-politiska program inför 1990-talet. Det skedde i partitionen 1989/90:Fi204 Den ekonomiska politiken – ALTERNATIV '90.

Moderata samlingspartiet vill möta den ekonomiska krisen genom att

- sänka skattetrycket så att våra skatteförhållanden närmar sig vad som gäller i jämförbara västeuropeiska länder,
- dämpa kostnadsökningarna genom att göra det möjligt att bevara köpkraften även med måttliga inkomstökningar,
- spara i bidragssystemen bl.a. genom en sänkt ersättningsnivå i sjukförsäkringen och liknande förändringar i föräldraförsäkringen, delpensionsförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen,
- säkra valutapolitiken genom att anknyta kronan till det europeiska valutasarbetet EMS.
- stimulera sparandet hos hushållen främst genom att sänka skatteuttaget och återställa tron på fasta spelregler, samt
- skapa förutsättningar för tillväxt genom att undanröja rådande osäkerhet om energipolitiken och Europapolitiken.

5. Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen godkänner de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som föreslås i motionen,
2. att riksdagen avslår regeringens förslag om ett godkännande av förordningen (1990:23) om tillämpning av prisregleringslagen (1989:978),
3. att riksdagen beslutar införa en ny skatteklass för svagare starköl med högst 3,6 procents alkoholhalt fr.o.m. den 7 maj 1990, och att skatten skall utgå per liter med 7 kronor och 50 öre.

Stockholm den 22 mars 1990

Carl Bildt (m)

Lars Tobisson (m)

Anders Björck (m)

Rolf Clarkson (m)

Ann-Cathrine Huglund (m)

Gullan Lindblad (m)

Arne Andersson (m)

i Ljung

Ingegerd Troedsson (m)

Görel Bohlin (m)

Rolf Dahlberg (m)

Gunnar Hökmark (m)

Bo Lundgren (m)